

Otevřený dopis Radě města Olomouce

Cyklodoprava a udržitelná doprava v Olomouci

Vážený pane primátore, vážení členové a členky Rady města Olomouce,

Po několika setkáních odborné veřejnosti iniciovaných diskusní platformou Re-vize Olomouc se na Vás obracíme ve věci udržitelné mobility, dopravy a veřejného prostoru.

Již rok jsme vystaveni stavu pandemie Covid-19, která byla pro mnohá města obrovskou příležitostí k proměně myšlení a přehodnocení priorit v oblasti udržitelné mobility a způsobů, jakým se lidé po městě pohybují. Řada organizací doporučuje maximální podporu cyklodopravy a pěšího pohybu po městě. Paříž, Vídeň, Milán, ale i mnohá menší města využila pandemie a lockdownu k budování provizorních (pop-up) cyklostezek a infrastruktury, které se mají proměnit ve stálá opatření v budoucnu.

Politici, starostové a úředníci progresivních měst vnímají příklon a maximální podporu udržitelné mobility jako obrovskou příležitost, jak adaptovat města na klimatickou změnu, omezit záplavu aut v centrech měst a přesvědčit veřejnost, že se jedná o změnu vedoucí ke kvalitě života všech obyvatel města. Není tajemství, že město Olomouc v tomto zásadně zaspalo. V poslední bilanci programového prohlášení Rady se o udržitelné mobilitě hovoří, je jí věnována celá kapitola. Jejím hlavním sdělením je však paradoxně potřeba budovat parkovací místa u nových rezidenčních celků. Kromě jednotlivých investičních akcí, které se pomalu a těžkopádně sunou kupředu (9 z 10 bylo pro rok 2021 zrušeno nebo posunuto), a drobných opatření se v této oblasti neděje vůbec nic. Cykloskupina se neschází, nelze zaznamenat žádnou kampaň na podporu udržitelné mobility.

Na druhé straně se zájmem sledujeme, že v rozpočtu města se objevily položky aktualizace Plánu udržitelné městské mobility, aktualizace Parkovací politiky, či položka „Spokojená Olomouc“. Jako odborníci v oboru městské mobility i jako aktivní uživatelé (cyklo, pěší a MHD doprava) bychom rádi nabídli aktivní **pomoc** při aktualizaci těchto dokumentů. Rádi bychom byli partnerem městu v zásadní proměně vnímání udržitelné mobility, zlepšení bezpečnosti všech zúčastněných a odvrácení kolapsů dopravního systému. Níže si dovoluujeme předložit konkrétní body a návrhy opatření, které by bylo vhodné udělat.

Všechna naše doporučení vycházejí z evropské metodiky ke zpracování Plánů udržitelné městské mobility z roku 2019 a navazujících českých doporučení. Přílohou tohoto dopisu je dokument *„8 pravidel, bez kterých se plánování udržitelné městské mobility neobejde“*.

Návrhy opatření:

1. POLITICKÁ ZÁŠTITA

Plán udržitelné městské mobility Olomouc (PUMMO, pracujeme však s termínem SUMP – Sustainable Urban Mobility Plan) nemá v současnosti politického garanta. SUMP stojí nad dopravními dokumenty a významně přesahuje jejich rámec. Proto se nemůže jednat o politika, který má na starosti pouze

dopravu ve stávající podobě. SUMP prosazuje holistický přístup, který propojuje odbory územního plánování, strategického rozvoje, architektury, dopravy, školství, životního prostředí atd. Nejblíže k filozofii SUMP má koncept smart cities. Proto navrhujeme, aby:

1. vznikla nová pozice **koordinátora udržitelné mobility** na plný úvazek,
2. celá agenda udržitelné mobility byla zařazena
  - a) pod útvar hlavního architekta s nutnou součinností s oddělením smart city
  - b) pod oddělení smart city s nezbytnou součinností s útvarem hlavního architekta

2. UPŘESNĚNÍ VIZE

Celková vize, na které jsou v rozpočtu na rok 2021 vyčleněny 2 mil. Kč, by měla co nejvíce odpovídat **principům SUMP**. Je nezbytné, aby si město (Rada) co nejdříve ujasnilo, co chce a proč to chce, tak, aby vytvořila skutečnou vizi pro udržitelnou Olomouc. Můžeme se inspirovat koncepcí tzv. měst krátkých vzdáleností s lidmi motivovanými ke změně dopravního chování a s nastavením takových opatření, která sníží individuální automobilovou dopravu, a naopak podpoří **využívání veřejné hromadné a aktivní bezmotorové dopravy**.

3. USTANOVENÍ NOVÉ PRACOVNÍ SKUPINY UDRŽITELNÉ MOBILITY

V souladu s novou vizí by měla být ustavena samostatná **pracovní skupina pro udržitelnou mobilitu**. Byla by **zastoupena jak odbory města, tak i odbornou a aktivní veřejností**. Tato pracovní skupina může nahradit nebo doplnit komisi pro dopravu a pracovní skupinu pro cyklodopravu, případně vzniknout jejich sloučením. Současně je potřeba **posílit pozici koordinátora městské mobility**. **Plný úvazek** pro osobou veřejně činnou a respektovanou, která se zasadí o proměnu vnímání městské mobility v očích veřejnosti, by měl být **samožřejmostí**. Úkolem koordinátora městské mobility je komunikovat napříč odbory města a dále se zainteresovanými organizacemi a s veřejností. Každý relevantní odbor města by měl znát svoji vazbu na SUMP a měl by pomáhat koordinátorovi městské mobility naplňovat příslušná opatření.

4. SPOLEČNÁ AKTUALIZACE PUMMO

Prvním úkolem pracovní skupiny by měla být **revize a aktualizace Plánu udržitelné městské mobility Olomouc**, a to v duchu nové evropské metodiky SUMP. Pracovní skupina může zadat zpracování těchto dat a analytických podkladů, kterými město nedisponuje. Není nutné najímat externí firmu na kompletní aktualizaci PUMMO. Dále tato pracovní skupina může specifikovat cíle a opatření v souladu s novou vládní Koncepcí městské a aktivní mobility pro období 2021–2030. Výstupem revize by měla být **redefinice akčního plánu SUMP pro rok 2022** s cílem zpracování co nejvíce měkkých opatření.

5. KOMUNIKAČNÍ PLÁN MĚSTA

Nezbytnou součástí aktualizace PUMMO musí být i **Komunikační plán 2021–2025**, jehož úkolem je motivovat obyvatele ke změně dopravního chování a vysvětlovat veřejnosti důvody preferovaných opatření. Komunikační plán s sebou ponese celé spektrum kroků a opatření, včetně propagace, marketingu a osvěty a dalších měkkých opatření směrem k veřejnosti (výzkum, monitoring, marketing, propagace). Vytvoření komunikačního plánu a **realizace prvních opatření** může zajistit pracovní skupina a může být uhrazeno v roce 2021 z prostředků určených na aktualizaci PUMMO.

Jako iniciační krok proměny navrhujeme Radě města otevření diskuse a uspořádání veřejné debaty v průběhu května 2021 v rámci kampaně Do práce na kole, která má celostátní dopad a významný ohlas veřejnosti. Nabízíme také pomoc při přípravě dalších doprovodných aktivit, které by posílily koncepty udržitelné mobility ve vnímání veřejnosti. V neposlední řadě se domníváme, že by aktualizace PUMMO měla být spojena se **zřízením nového dotačního programu** (od roku 2022), který by podporoval celé spektrum akcí a aktivit, které mají za cíl zvýšení podílu udržitelné dopravy na celkovém spektru dopravy.

Závěrem bychom rádi ujistili členy RMO, že tento dopis byl motivován zejména zájmem pomoci a využít zkušenosti signatářů a odborníků v agendě udržitelné mobility.

Prosíme tedy Vás, členy a členky Rady města o následující:

1. Písemnou odpověď na výše uvedený návrh pomoci a opatření k proměně vnímání udržitelné mobility v Olomouci,
2. Informace, jak budou využity prostředky na aktualizaci PUMMO v Akčním plánu rozvoje města na rok 2021 (2 mil. - aktualizace PUMMO, 150 tis. - Spokojená Olomouc, 363 tis. - zpracování Parkovací politiky města)
3. Potvrzení zájmu o spolupořádání debaty v květnu 2021 v rámci akce Do práce na kole

Děkujeme za Vaši vstřícnost a zájem proměnit kvalitu života a pohybu v Olomouci pro všechny občany.

V Olomouci dne 8. března 2021

za iniciativu pro rozvoj udržitelné mobility v Olomouci jmenovitě:

Pavel Bednařík (hlavní pořadatel Do práce na kole, expert na cyklodopravu)

Jaroslav Martínek (Partnerství pro městskou mobilitu, Akademie městské mobility, City Changers, koordinátor cyklodopravy Olomouckého kraje)

Martina Mertová (Za krásnou Olomouc, Re-vize Olomouc, městská cyklistka)

David Bárta (City One)

Jaroslav Burian (Katedra geoinformatiky PŘF UPOL)

Petr Daněk (člen dopravní komise Olomouckého kraje, dopravní expert)

Lubomír Fridrich (konzultant pro lehkou městskou dopravu, bikesharing, půjčovna nákladních kol cargo)

Pavel Grasse (člen dopravní komise RMO)

Andrea Hanáčková (FF UPOL, aktivní cyklistka)

Vojtěch Holický (psycholog, dětské volnočasové aktivity, aktivní cyklista)

Alexandr Jeništa (Za krásnou Olomouc, chodec a cyklista)

Michaela Johnová Čapková (Za krásnou Olomouc, aktivní meziměstská cyklistka)

David Mareš (Česká komora architektů, Re-vize Olomouc, architekt)

Zuzana Novotná (členka týmu Do práce na kole, aktivní cyklistka)

Jan Samuel Řihošek (koordinátor CENTRA SEMAFOR, člen pracovní skupiny pro cyklodopravu při RMO)

Luděk Šebek (FTK UPOL, Do školy na kole/ Ride2sCool, aktivní cyklista)

Marcela Škvařilová (LF UPOL, lékařka, aktivní cyklistka)

Matůš Šucha (FF UPOL, dopravní psycholog)

Vojtěch Rudorfer (ČVUT Praha, Re-vize Olomouc, architekt)

Zuzana Vachůnová (Zažít město jinak, environmentalistka)

Jiří Vymětal (ředitel ZŠ a MŠ Svatoplukova, aktivní cyklista)

Marek Zelenka (člen komise města Smart City a IT)

Zdeněk Žák (člen dopravní komise města Olomouce a Olomouckého kraje)

Kontaktní osoby a mluvčí iniciativy

Pavel Bednařík (605 844 090, pavel.bednarik@gmail.com)

Jaroslav Martínek (602 503 617, jarda@dobramesta.cz)

Martina Mertová (777 576 087, martinamertova@seznam.cz)

Přílohou otevřeného dopisu je dokument „*8 pravidel, bez kterých se plánování udržitelné městské mobility neobejde*“, výtah národního Plánu udržitelné mobility – SUMP/ Sustainable Urban Mobility Plan.